

DOKUMENTINFORMASJON

Oppdragsgiver: Heldal Eiendom AS
Rapporttittel: Kulturminnedokumentasjon
Utgave/dato: 01/ 10.11.2017
Oppdrag: P16071 Søvikmarka
Type oppdrag: Dokumentasjon
Oppdragsleder: Kristel Bellerby
Tema: Kulturminne og kulturmiljø
Dokumenttype: Rapport
Skrevet av: Kristel Bellerby
Godkjent: Byantikvaren (RH 16.03.2018)
Opus Bergen AS www.opus.no

KULTURMINNE- DOKUMENTASJON

Ytrebygda, gnr. 38 bnr. 15 m.fl.

SØVIKMARKA

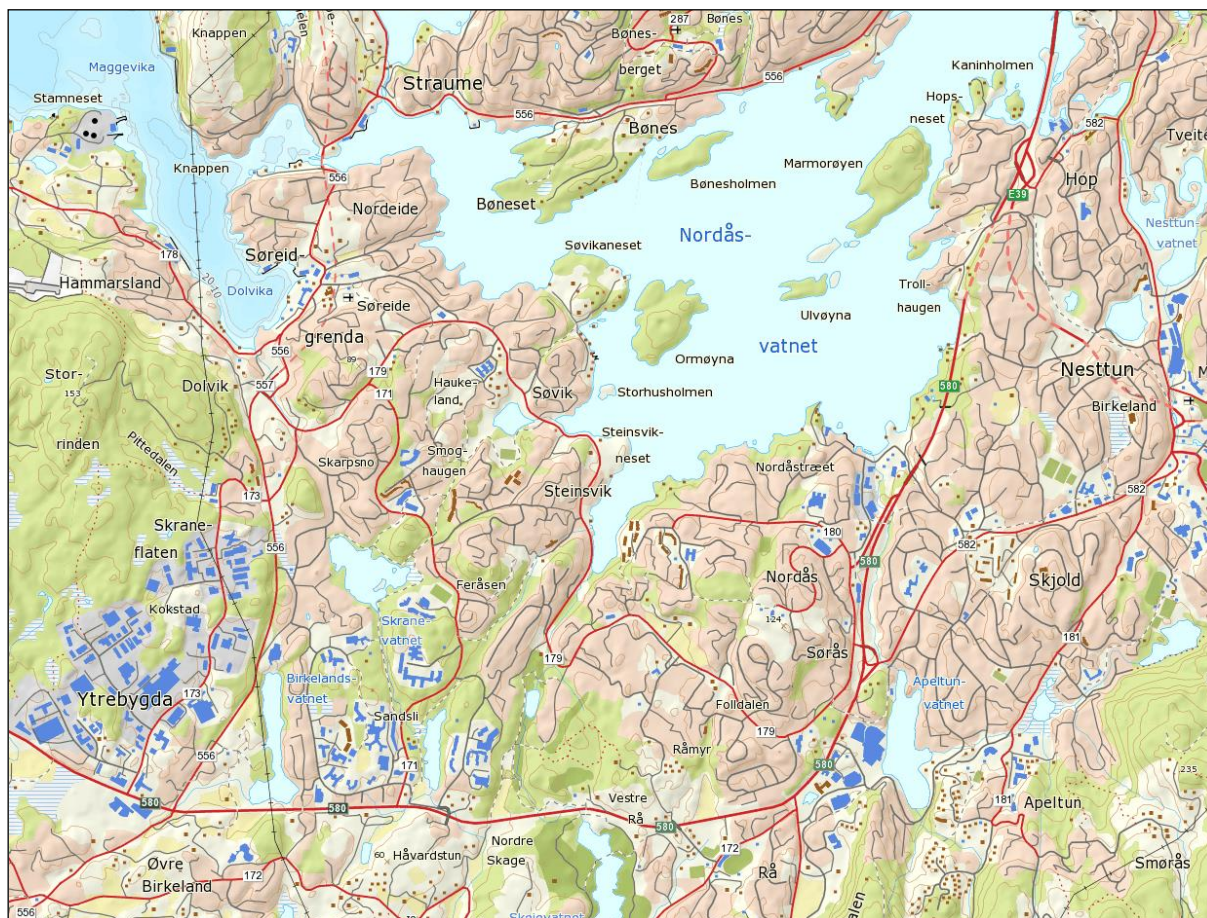

INNHold

1. INNLEDNING	3
2. OMRÅDETS HISTORIE.....	5
3. BYGNINGSMILJØ	7
4. ANDRE TYPER KULTURMINNER	9
5. FOTO OG KART.....	10
6. OPPSUMMERING	15
7. KILDER:	16

1. INNLEDNING

I forbindelse med reguleringsarbeid for Ytrebygda, gnr. 38 bnr. 15 m.fl., Søvikmarka, Bergen kommune, er det utarbeidet en kulturminnedokumentasjon for området. Kulturminnedokumentasjonen er utarbeidet av Opus Bergen AS, og er basert på informasjon fra Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden, bygdebøker for Fana og befaring i området. Planforslaget regulerer boligbebyggelse i området. Ingen bygninger er forutsatt revet ved en realisering av prosjektet.

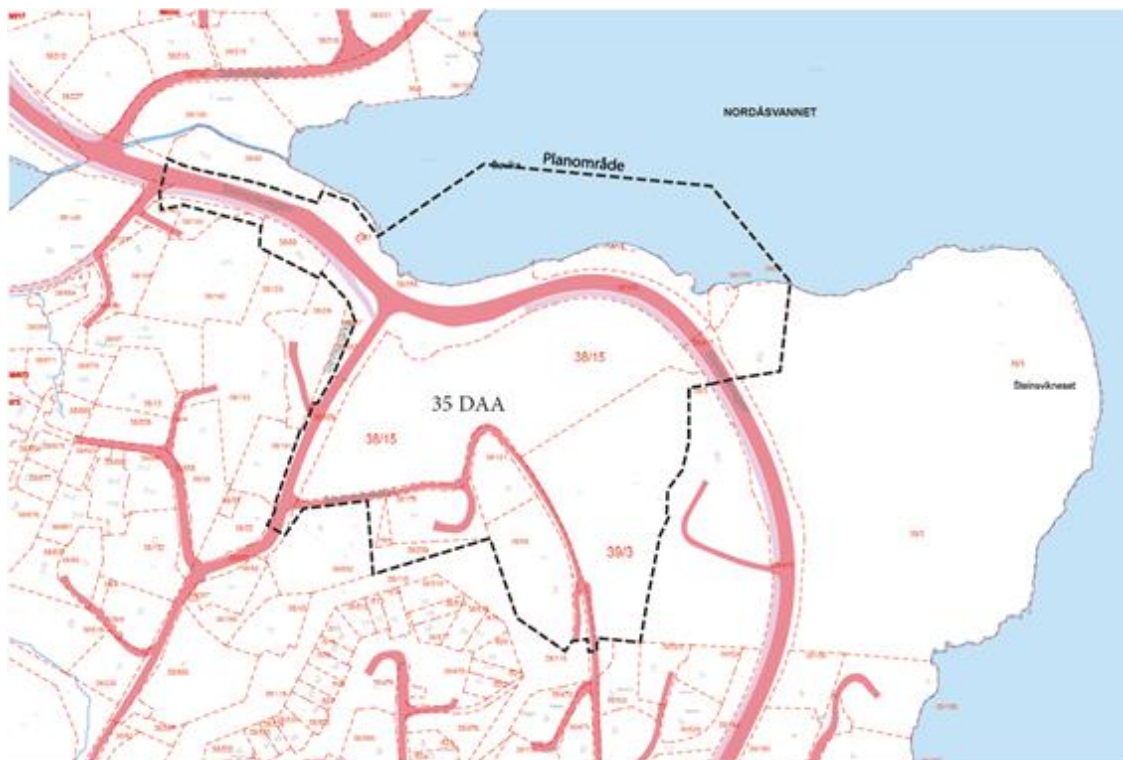

Figur 1. Oversiktskart. Planområdet er omtrentlig markert med rødt.

Planområdet ligger ved sørenden av Nordåsvatnet, på Steinsvik i Ytrebygda bydel, ca. 15 minutters kjøring sør for Bergen sentrum. Planområdet omfatter gnr. 38 bnr. 15 mfl., samt del av Steinsviksveien, Søvikmarka og Steinsvikskaret. Ved oppstart omfattet planområdet også veien Austre Steinsvikåsen til kryss ved Steinsvikvegen. I løpet av planprosessen er planområdet redusert og omfatter ikke lenger arealet strandsoneareal mellom nord for Steinsviksveien.

Planområdet omfatter en markant kolle hvor høyeste punkt ligger på ca. 40 moh. Området flater ut på rundt 40 meter før terrenget faller bratt mot nord, øst og vest. Tomten har fritt

utsyn mot Nordåsvannet, og fritt utsyn mot nord, vest og øst. Vestre del av planområdet skrår mot nordvest fra ca. 20- 5 moh.

Figur 2. Planområdet ved oppstart

Figur 3. Planområdet sett fra vest nordvest

Gården Søvik er lokalisert mellom Haukeland og Steinsvik. Grensene mot nabogårdene er påvist i forbindelse med utskifting av utmark i 1880 årene. Gårdsnavnet Søvik er kjent i flere varianter. Dagens versjon Søvik har vært offisiell fra 1890 årene (Larsen 1984: 245). Ulike skrivemåter har gitt opphav til flere fortolkninger Enkelte har påpekt av navnet stammer fra Sørvika, eller vika i sør. På Søvik er det funnet brynestein fra folkevandringstid, og det er mulig at gårdsdriften strekker seg langt bak i tid.

TEGNFORKLARING

Gardsgrense	—
Bågrense	---
Fangst plass	⊙
Husmannsplass	⊙
Tun	⊙

Figur 4. Gårdskart fra Larsen 1984.

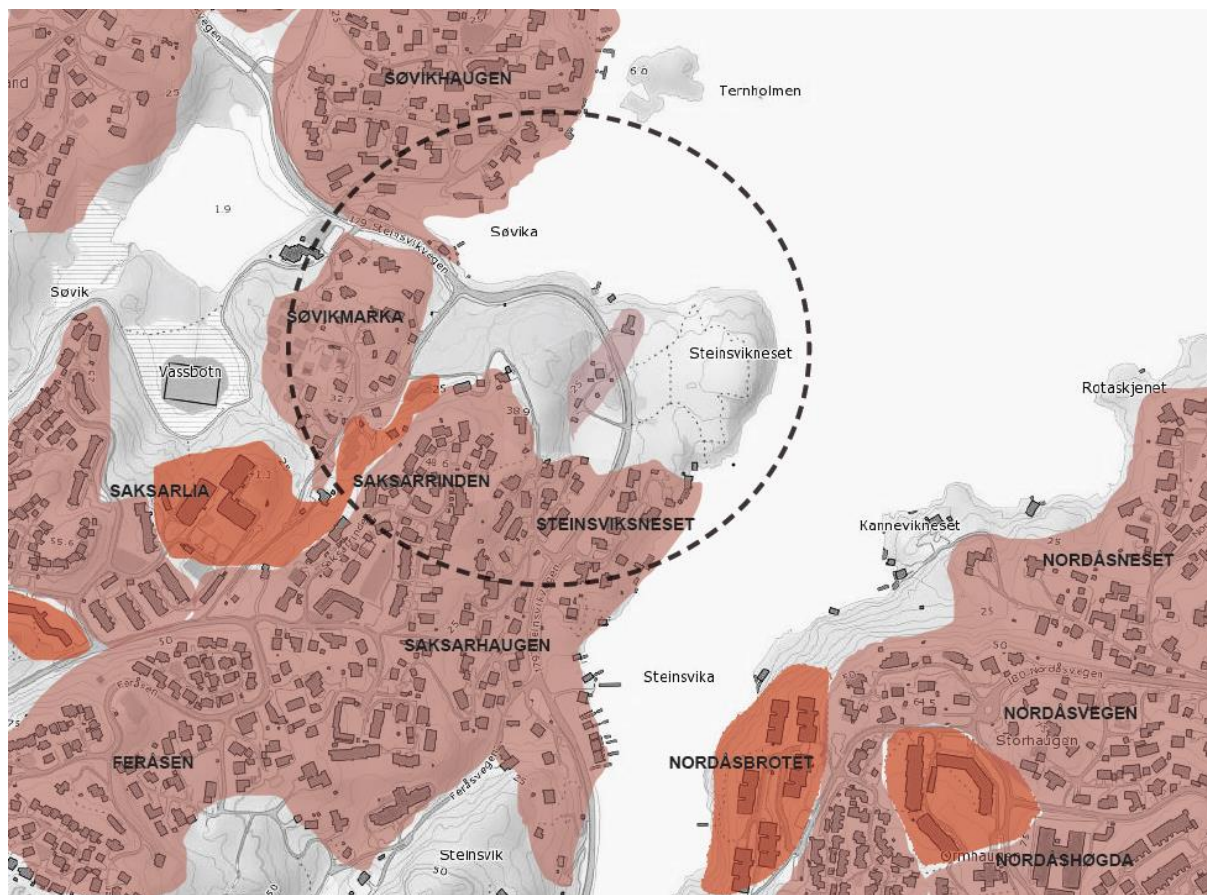

Figur 5. Flyfoto over området fra 1951 over og 2014 under. Planområdet er omtrentlig markert med rød sirkel. Bergenskart.no.

3. BYGNINGSMILJØ

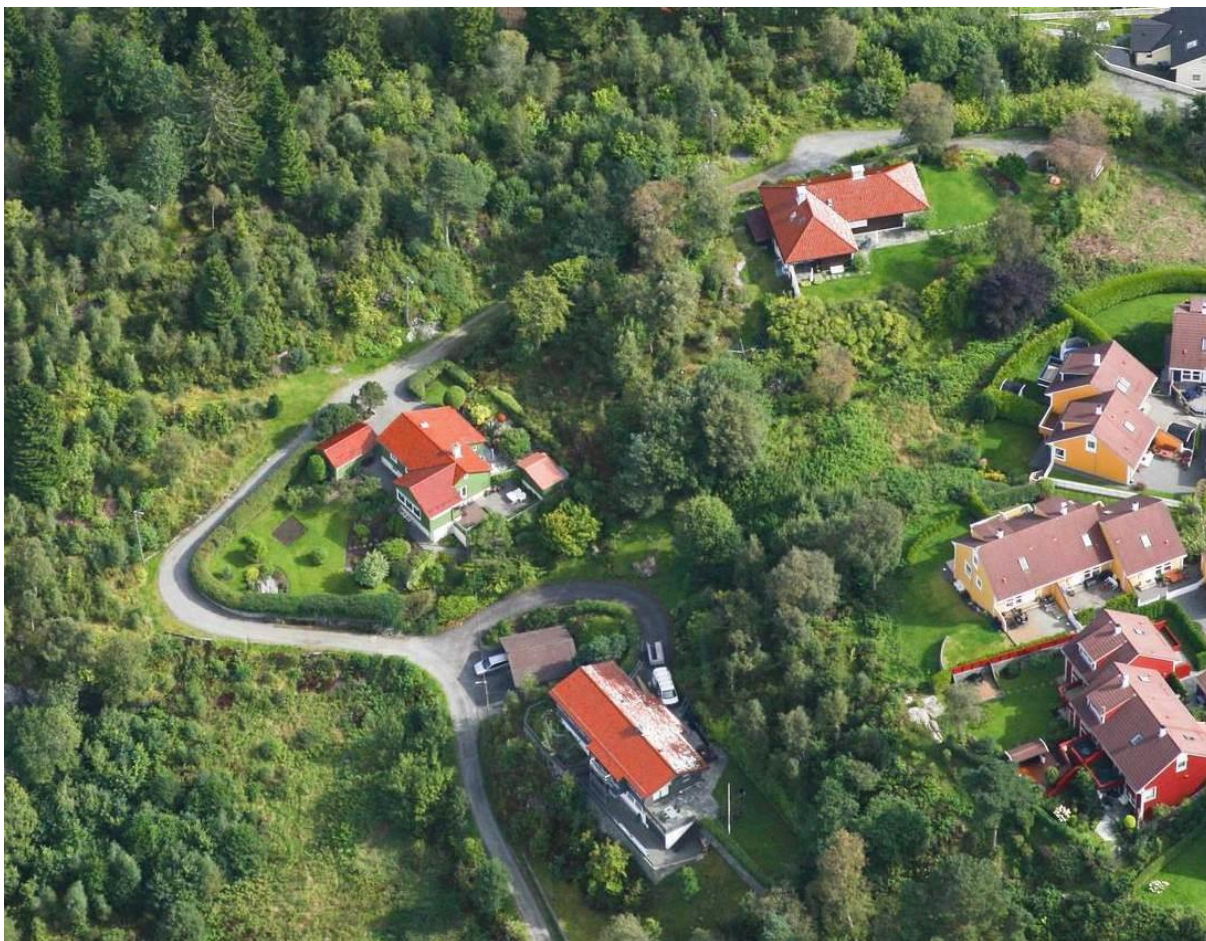
Planområdet ligger i et etablert boligområde. Deler av bebyggelsen er fra 1960-tallet, mens hoveddelen av bebyggelsen sør og vest for planområdet er oppført på 1990- og begynnelsen av 2000-tallet. Boligene i nærområdet er i hovedsak eneboliger og rekkehus, med innslag av konsentrert bebyggelse.

Figur 5. Strøkskarakteristikk.

Hoveddelen av planområdet er ubebygget, foruten tre eksisterende eneboliger i sør. Disse boligene ligger uregulert og det er derfor besluttet å innlemme dem i planområdet.

Eneboligene (38/121, 38/59 og 38/176) ligger alle sør for Steinsvikskaret og samtlige er trolig etablert på 1960 tallet. For den sørligste boligen (38/59) er byggeår er ukjent, men utforming tilsier at den er arkitekttegnet og trolig oppført på 1960 tallet. Boligen på 38/121 er trolig et typehus, mulig et Rødlandshus. Byggeår er oppgitt 1962, boligen er trolig påbygget i flere omganger mot sør og nord. Boligen (38/176) er bygget i 1967, fremstår som lite tidstypisk, med nye vindu og trolig påbygg.

Figur 6. Eksisterende eneboliger sør i planområdet. Foto mot øst sør/øst.

Figur 7. Eksisterende eneboliger sør i planområdet.. Foto mot sør.

Figur 8. Eksisterende enebolig sør i planområdet. Foto mot vest.

4. ANDRE TYPER KULTURMINNER

Det er ikke kjent automatisk fredete kulturminner i planområdet. Ca. 200 meter øst for planområdet, på Steinsvikneset, er det registrert to automatisk fredete steinalderlokaliteter, Askeladden id 25783. Hordaland fylkeskommune har ikke meldt om behov for arkeologisk registrering i planområdet.

Ved befaring i planområdet ble det observert enkelte nyere tids kulturminner. Se foto og kart under. De ble påvist rester etter et steingjerde på grensen mellom eiendommene 38/15 og 39/3. Videre ble det påvist strukturerer knyttet til veien steinsviksskaret, i form av samt oppmuring langs veien, samt enkelte stabbesteiner.

Steinsvikskaret har trolig fungert som et ledd i et veisystem før Steinsviksveien ble bygget ut. Det er observert stabbesteiner langs veien nord for Steinsvikskaret 14. Øst for Steinsvikskaret 10, er det stabbesteinene bygget inn i en hagemur.

5. FOTO OG KART

Figur 9. Oversikt over kulturminner i og ved planområdet.

Figur 10. Stabbesteiner langs vei, nord for Steinsvikskaret 14.

Figur 11. Stabbesteiner i hagemur langs vei, nord for Steinsvikskaret 14.

Figur 12. Stabbesteiner langs vei, nord for Steinsvikskaret 14.

Figur 13. Steingjerde på grensen mellom 38/15 og 39/3.

Figur 14. Steingjerde på grensen mellom 38/15 og 39/3.

Figur 15. Enebolig 38/59

Figur 16. Enebolig 38/121

Figur 17. Enebolig 38/176

6. OPPSUMMERING

Det er ikke kjent automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet. Steinsvikskaret er en eldre gårdsveg som trolig som fungerte som hovedvei før Steinsviksveien ble bygget ut. Det er påvist enkelte stabbesteiner på strekningen som ligger innenfor planområdet, samt en oppmuring langs vei. Dette er strukturer som kommer i konflikt med tiltaket ettersom veien skal utbedres. Steingjerdet som ligger langs eiendomsgrensen 38/15 og 39/3 er fragmentert og i dårlig forfatning. I forbindelse med utbygging av tomten kan en komme i konflikt med dette steingjerdet. Ingen bygninger er forutsatt revet ved realisering av tiltak iht. planforslaget.

7. KILDER:

Larsen, Jacob T. 2001: *Fana bygdebok 4. Gards- og ættesoge*. Molvik Grafisk Hus AS.

Nettsteder:

askeladden.ra.no

bergenskart.no